

Verlag van bevindingen 2022

Gemeenschappelijke regeling Ferm Werk

26 juni 2023

PUBLIEK BELANG
accountants

Sir Winston Churchilllaan 370 F442
2285 SJ Rijswijk (ZH)
info@publiekbelangaccountants.nl
www.publiekbelangaccountants.nl

Aan het bestuur en de directie van de
Gemeenschappelijke regeling Ferm Werk
Carrosserieweg 67
3445 BC WOERDEN

Datum:
26 juni 2023

Behandeld door:
drs. R.D.H. Killeen RA MGA

Ons kenmerk:
23034

Onderwerp:
Verslag van bevindingen 2022

Geachte bestuurders en directie,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2022 voor de
Gemeenschappelijke regeling Ferm Werk (verder: Ferm Werk)
uitgevoerd. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen
en is bestemd voor het bestuur en de directie van Ferm Werk.

Als u daar prijs op stelt, lichten wij onze rapportage graag nader aan u toe.

Hoogachtend,

Publiek Belang Accountants B.V.

drs. M.E. Dubbelman RA

Bijlagen: één

Verlag van bevindingen 2022

Inleiding

Met de opdrachtbevestiging van 9 juli 2022 hebben wij opdracht gekregen voor de jaarrekeningcontrole 2022 van Ferm Werk. U ontvangt onze controleverklaring bij de jaarrekening afzonderlijk. Voor de wederzijdse verantwoordelijkheden verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging. Het dagelijks bestuur van Ferm Werk is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening van Ferm Werk zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Wij hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met ons controleplan van 17 augustus 2022.

Dit verslag bevat op grond van de wet onder meer onze bevindingen over de vraag of de inrichting van uw financiële beheer en financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Ook informeren wij over (eventuele) afwijkingen of onrechtmatigheden in de jaarrekening en geven wij aandachtspunten en adviezen die volgen uit onze controle.

Onze conclusie

De jaarrekening 2022 is de eerste jaarrekening van de samengevoegde organisatie. Ferm Werk heeft de samenvoeging goed voorbereid en uitgevoerd en de kostenverdeling is belangrijk vereenvoudigd. Het jaarrekeningproces is mede hierdoor soepel verlopen. Dat is een mooi resultaat.

Door de nieuwe opzet van het jaarverslag is de informatiewaarde verder toegenomen, waardoor het inzicht in de bereikte resultaten is verbeterd. Tegelijk heeft Ferm Werk in 2022 de Tozo regeling in belangrijke mate afgewikkeld en is uitvoering gegeven aan de nieuwe Energietoelage. Ferm Werk heeft deze nieuwe, omvangrijke regeling direct vanaf de start administratief goed ingebed in de bestaande systemen, waardoor Ferm Werk relatief eenvoudig verantwoording kan afleggen over de toekenningen en ook de controle op dit onderdeel soepel is verlopen. Hiermee toont Ferm Werk aan goed te anticiperen op onverwachte omstandigheden.

Bij de start van onze controle was de jaarrekening gereed. Het jaarrekeningdossier met onderbouwingen van jaarrekeningposten was van goede kwaliteit. De jaarrekening voldoet aan verslaggevingsregels, waaronder de nieuwe Openbaarheidsparagraaf en de voorziening voor verlofsparen.

Door het overnemen van inkoopcontracten van Ferm werk N.V. die niet Europees zijn aanbesteed, wordt Ferm Werk geconfronteerd met onrechtmatigheden boven de goedkeuringsgrens. Dit leidt tot een controleverklaring met een beperking op het vlak van de (inkoop)rechtmatigheid.

Onze controle gaf aanleiding tot beperkte aanpassingen. Wij ervaren de samenwerking met uw medewerkers als professioneel, constructief en plezierig.

Wat vraag uw aandacht?

- In 2023 neemt uw dagelijks bestuur de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Door in de zomer een test audit te doen en niet te wachten tot eind 2023 is Ferm Werk goed voorbereid op de nieuwe regelgeving.
 - Het is nodig om met aanbestedingsdeskundigen de onrechtmatigheden in 2023 zo snel mogelijk op te lossen.
-

Verlag van bevindingen 2022

- De interne en externe regelgeving rondom de Inkomensverstrekkingen is veelomvattend en complex. De interne controle is in 2022 verder verbeterd, maar ongeveer een derde van de verstrekkingen wordt zonder functiescheiding toegekend. Dit is een keuze van Ferm Werk die enige risico's inhoudt. Ook kan nadrukkelijker gedurende het jaar opvolging worden gegeven aan 'Inlichtingen' om onrechtmatige verstrekkingen te detecteren.
 - Het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) neemt in belang toe en de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur legt hierop de nadruk. Het is nodig om uw M&O beleid verder aan te scherpen.
-

Verslaggeving

De jaarrekening 2022 van Ferm Werk voldoet aan de verslaggevingsregels en het jaarverslag heeft aan informatiewaarde gewonnen. De integratie van Ferm Werk N.V. en de Gemeenschappelijke regeling Ferm Werk is goed voorbereid en uitgevoerd en de nieuwe kostenverdeling is veel minder complex. Dit heeft de administratieve lasten voor uw organisatie belangrijk verminderd.

In overeenstemming met een nieuwe uitspraak van de commissie BBV die de verslaggevingsregels voor decentrale overheden opstelt, is vanaf 2022 een voorziening voor verlofspaartegoeden opgenomen van eur 250.000. Dit leidt in 2022 eenmalig tot hogere lasten, maar heeft een toekomstig positief resultaat effect. De reden hiervoor is dat bij opname van het spaarverlof de loonkosten ten laste van de voorziening worden gebracht (en niet ten laste van het resultaat), terwijl de rijksbijdrage voor de WSW-medewerkers tijdens de verlofperiode doorloopt en een voordelig resultaat effect heeft.

De WNT-verantwoording was door verschillende omstandigheden complex in 2022. In overleg met deskundigen zijn enkele aanpassingen aangebracht in de concept-tabel waardoor deze aan de wettelijke eisen voldoet. Wij raden aan om volgend jaar kort na afloop van het jaar met ons te overleggen over de WNT-tabel zoals Ferm Werk die opneemt in de jaarrekening. Dit vermindert de werkdruk bij het jaarrekeningproces.

De SiSa-bijlage bij de jaarrekening voldoet aan de eisen van het Rijk en heeft door de regelgeving een hoog technisch karakter. Ferm Werk slaagt er al jaren in om het verband tussen de uitkeringsadministratie en de SiSa-bijlage goed inzichtelijk te documenteren, maar dit is zeer complex. Deze kennis is in combinatie bij twee medewerkers beschikbaar. Om minder kwetsbaar te zijn, raden wij aan om deze kennis breder te delen binnen de organisatie.

In 2022 is de kostenverdeelsystematiek in de jaarrekening sterk vereenvoudigd. Dit is een belangrijke verbetering. Sommige verdeelsleutels, zoals de begrote SE's per gemeente zijn wel in enige mate herleidbaar tot brondocumentatie, maar blijken niet expliciet uit de vastgestelde begroting. Wij raden aan om de verdeelsleutels limitatief te benoemen in de begroting, zodat eenvoudig kan worden aangetoond dat de kostenverdeling gebeurt op basis van informatie die de voorafgaande instemming heeft van de gemeenten.

Verlag van bevindingen 2022

Interne beheersing Inkomens- verstrekkingen

Onze bevindingen en adviezen naar aanleiding van 155 steekproeven op de Inkomensverstrekkingen hebben wij in detail met uw medewerkers gedeeld. Het relatief hoge aantal steekproefposten is nodig, zodat Ferm Werk voldoende zekerheid kan bieden aan enkele relatief kleinere gemeenten. Op hoofdlijnen zijn de uitkomsten van onze controle als volgt.

Onderwerp	Bevinding	Advies / opvolging
Dossiervorming	<p>De dossiervorming is een repeterend aandachtspunt. Voorbeelden zijn summier opgestelde rapportages, ontbrekende verwijzingen tussen werkprocessen en het niet eenduidig archiveren van documenten. Wij herhalen het advies uit eerdere jaren om meer aandacht te geven aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het explicieter vastleggen van argumentatie. Dit is van belang om te documenteren dat besluiten op terechte gronden zijn genomen. • De verwijzing tussen werkprocessen. Omdat niet structureel wordt verwezen van en naar werkprocessen die met elkaar verbonden zijn of invloed op elkaar hebben, is het risico dat informatie buiten beeld raakt. • De vastlegging van de dossiers in Suite en het zaaksysteem Alfresco. Door het niet eenduidig en herleidbaar vastleggen van documenten bestaat het risico dat documentatie waarop beslissingen zijn gebaseerd moeilijker is te herleiden. • Tijdig registreren van afgehandelde processen. Dit vergroot de kwaliteit van data en voorkomt onnodig werk. 	Het advies is om aandacht te schenken aan dossiervorming.
Funciescheiding in het toekenningsproces	<p>Ongeveer een derde van de toekenningen Levensonderhoud (LO) vindt plaats zonder funciescheiding of collegiale toetsing. Dit beperkt de administratieve last, maar houdt ook risico's in. Op ruim 100 aanvragen LO statushouders heeft geen collegiale toetsing plaatsgevonden. Ferm Werk geeft aan dat dit voor het toekenningsproces aanvraag statushouders wel het geval had moeten zijn. Het risico is dat onjuiste verstrekkingen niet (tijdig) worden gesignaleerd. Uit onze steekproef zijn overigens geen materiële onjuistheden gebleken.</p>	Wij adviseren om de risico-afweging die ten grondslag ligt aan de keuze om verstrekkingen te doen zonder funciescheiding, expliciet door de directie te laten vaststellen en het bestuur hierover te informeren.
Toets inkomen (draagkracht) bijzondere bijstand	<p>Bij het verstrekken van bijzondere bijstand moet rekening worden gehouden met het inkomen (draagkracht). In de aanvraag dient cliënt te verklaren dat wordt voldaan aan de inkomenseisen. Dit is een 'eigen verklaring'. Artikel 3 van de beleidsregels Bijzondere bijstand regelen dat de drempel en de draagkracht van het inkomen op dezelfde wijze worden vastgesteld als bij de algemene bijstand. Dit houdt in dat niet mag worden uitgegaan van een 'eigen verklaring' maar dat Ferm Werk zelf de draagkracht bepaalt. Bij alle door ons</p>	Wij adviseren om te documenteren hoe Ferm Werk het inkomen zelfstandig (in overeenstemming met de regelgeving) vaststelt.

Verlag van bevindingen 2022

	gecontroleerde aanvragen bijzondere bijstand ontbreekt de zichtbare vaststelling van het inkomen. Door de aard van de regeling gaat dit niet om materiële bedragen, maar het is wel belangrijk om de wettelijke bepalingen toe te passen.	
M&O- en handhavingsbeleid	Ferm Werk heeft concept misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O-beleid) opgesteld. Dit bevat de kaders voor preventie, toezicht en naleving. Het M&O-beleid is gebaseerd op visie van de GR, bestuurlijke uitgangspunten voor dienstverlening en geeft een stelsel van maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik. Sommige onderdelen zijn concreet uitgewerkt (bijvoorbeeld het aanvraagproces LO) en andere onderdelen worden summier benoemd. Zo is de opvolging van signalen onvoldoende uitgewerkt en ontbreken maatregelen die Ferm Werk uitvoert zoals gerichte kwaliteitscontroles en thematische onderzoeken.	Wij adviseren om het M&O-beleid te beperken tot de visie van Ferm Werk over preventie, toezicht en naleving aangevuld met een korte beschrijving van het stelsel van beheersmaatregelen. Zo kan dit beleid meerjarig worden gebruikt. Onderwerpen zijn: welke maatregelen worden getroffen en wanneer accepteert Ferm Werk het risico op misbruik en oneigenlijk gebruik en beschrijf de nadelige neveneffecten. Denk ook aan het herbeoordelen van cliënten op basis van signalen. De concrete uitwerking van het M&O-beleid volgt in het handhavingsbeleid zoals de uitwerking van het aanvraagproces in het conceptstuk. Met name concrete uitwerking rondom de opvolging van IB-signalen is nodig, evenals interne beheersmaatregelen zoals het 4-ogenprincipe en de verdeling van bevoegdheden in Suite.

Bovenstaande bevindingen en adviezen plaatsen wij graag in het perspectief dat Ferm Werk de interne controle op de inkomensverstrekkingen in 2022 weer verder heeft verbeterd ten opzichte van vorig jaar en adequaat heeft gereageerd op de nieuwe, omvangrijke regeling van de Energietoeslag.

Interne beheersing overige baten en lasten

Over de uitkomsten van onze controle van de inkoopkosten, de personele kosten en de opbrengsten uit werkzaamheden voor opdrachtgevers hebben wij u geïnformeerd met onze managementletter 2022. Bij de jaarrekeningcontrole hebben wij de mutaties uit de laatste maanden van 2022 gecontroleerd. Hieruit blijken geen andere bevindingen dat opgenomen in de managementletter. In het bijzonder merken wij op dat het uw interne controle medewerker veel moeite kost om de relevante stukken, zoals inkoopopdrachten en prestatieleveringsinformatie uit de lijnorganisatie te krijgen. Dit belemmert ook de voortgang van onze externe controle. Wij adviseren om de onderbouwing van inkoopfacturen te verbeteren, zodat voorafgaand aan de betaling de relevante contract- en leveringsinformatie beschikbaar is.

De aanpak van de interne controle van Ferm Werk op het inkoop-, verkoop en salarisproces is al jaren kwalitatief goed. Wij hebben uw medewerkers geadviseerd om een andere steekproefmethodiek te gebruiken bij de controle van de inkoopfacturen. Dit vermindert het aantal waarnemingen zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van de controle.

Verlag van bevindingen 2022

Liquide middelen

In navolging van onze opmerking naar aanleiding van de controle van de jaarrekening 2021 is de betaalbevoegdheid van de voormalige directeur inmiddels ingetrokken en is ook geen sprake meer van medewerkers die mutatiebevoegdheden combineren met de bevoegdheid betalingen te autoriseren.

IT-omgeving

Informatiebeveiliging Ferm Werk

Eind 2022 heeft een externe deskundige de jaarlijkse toets van de informatiebeveiliging gedaan. De uitkomsten geven veel ruimte voor verbetering. De hoofdlijn van het rapport is: *“Geen van de onderzochte elementen voldoet aan de te stellen eisen. De uitkomst van de meting is verwerkt in het ‘volwassenheidsmodel informatiebeveiliging’ van NOREA. Dit model scoort Ferm Werk op een schaal van 1 tot 5 (laag naar hoog) op 1.7. Er zijn weinig procedures opgesteld. Hierdoor voldoet de organisatie op veel punten niet of slechts ten dele. Ondanks enkele initiatieven om dit op te pakken zijn verbeteringen beperkt vast te stellen.*

De rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van informatiebeveiliging zijn onvoldoende helder gedefinieerd. Uitzondering hierop is de functiebeschrijving voor de CISO. De taken en verantwoordelijkheden zijn voor de functie CISO voldoende en concreet genoeg beschreven.

Ferm Werk is sterk afhankelijk van Gemeente Woerden als ICT-dienstverlener. Vanuit de interviews ontstaat het beeld dat van een volwassen IT-dienstverlenende klant - leverancier of partner verhouding geen sprake is. Ferm Werk vertrouwt grotendeels op ICT-dienstverlener Woerden zonder zelf, als verantwoordelijke regievoerder, een voldoende duidelijk beeld van benodigde en vereiste dienstverlening te hebben. De aansluiting en afstemming van de dienstverlening in de vorm van beschreven en gedocumenteerde procedures en operationele eisen ontbreken.

Daarnaast is het contractueel vastleggen van de dienstverlening (DVO) en op te leveren registraties en bewijslast van cruciaal belang. Aansluitend kan gewerkt worden aan gezamenlijke verbeteringen en optimalisaties.

Er zijn “Quick wins” te behalen door de controls te verstevigen die al deels voldoen. Over het algemeen is de conclusie dat het duidelijk beleggen van verantwoordelijkheden en het beschrijven van de kaders en procedures, aandacht nodig hebben. Een volledige, goed doordachte en documenteerde DVO met ICT-dienstverlener Gemeente Woerden is een volgende stap. Verder is het van belang aantoonbaar te maken dat er uitvoering wordt gegeven aan het vastgestelde beleid en procedures.”

Dit rapport geeft aan dat Ferm Werk loopt risico's op het gebied van informatiebeveiliging en continuïteit en dat op korte termijn verbetering nodig is.

Rechtmatigheid

Aanbestedingsrechtmatigheid

Ferm Werk heeft over 2022 niet in alle gevallen de (EU-)aanbestedingsregels nageleefd. Afwijking van EU-aanbestedingsregels leidt binnen uw gemeenschappelijke regeling tot onrechtmatige lasten over het boekjaar 2022. Voor uw gemeenschappelijke regeling wegen wij deze onrechtmatige lasten mee in ons rechtmatigheidsoordeel in de controleverklaring bij uw jaarrekening 2022.

Verlag van bevindingen 2022

De afwijking van EU-aanbestedingsregels vloeiden deels voort uit contracten, die GR Ferm Werk per 1 januari 2022 heeft overgenomen van Ferm Werk N.V. en waren in die zin onvermijdelijk. Binnen de N.V. hadden deze afwijkingen geen invloed op ons oordeel, omdat een controleverklaring bij een N.V. geen rechtmatigheidsoordeel bevat.

Het toegenomen belang dat naleving van de EU-aanbestedingsregels heeft voor ons rechtmatigheidsoordeel over 2022, en voor de rechtmatigheidsverantwoording van uw dagelijks bestuur vanaf 2023, heeft uw management aanleiding gegeven om externe juridische deskundigheid in te schakelen. Het hieruit resulterend juridisch advies geeft een analyse op hoofdlijnen van de (risico's op) afwijkingen over 2022 en adviezen ter voorkoming van onrechtmatigheden naar de toekomst.

Uit de analyse van de extern juridisch deskundige, aangevuld met uw interne analyses blijken zowel afwijkingen van de (EU)-aanbestedingsregels als onzekerheden of de juiste aanbestedingsprocedures zijn gevolgd. In totaal bedragen de onrechtmatige lasten in uw jaarrekening 2022 circa € 591.000. Omdat dit bedrag de goedkeuringsgrens voor uw jaarrekening 2022 overstijgt geven wij bij de jaarrekening 2022 een controleverklaring met beperking op het onderdeel rechtmatigheid af. Naast de geconstateerde onrechtmatigheden is met name rondom de inhuur van medewerkers sprake van onzekerheid of in alle gevallen aan de aanbestedingsregels is voldaan.

Wij hebben van uw management begrepen, dat vanaf boekjaar 2023 met inschakeling van structurele externe juridische deskundigheid een scherpere bewaking van naleving van de aanbestedingsregels wordt nagestreefd.

Begrotingsrechtmatigheid

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat het algemeen bestuur tijdig wordt geïnformeerd over budgetoverschrijdingen. Op grond van de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV zijn overschrijdingen van de begrote lasten op programmaniveau altijd onrechtmatig en wij dienen deze in ons verslag te vermelden. In de jaarrekening 2022 van Ferm Werk is op programmaniveau sprake van de volgende begrotingsoverschrijdingen:

- Programma Inkomensregelingen € 1.118.000
- Programma SW-bedrijf en Nieuw Beschut € 46.000
- Programma Aanvullende dienstverlening € 53.000
- Overhead € 267.000

Wij hebben vastgesteld dat met deze hogere lasten ook daaraan gerelateerde hogere baten samenhangen. Daarom hebben deze begrotingsonrechtmatigheden geen invloed op ons rechtmatigheidsoordeel in de controleverklaring bij de jaarrekening.

Op grond van regelgeving dient uw algemeen bestuur deze afwijkingen bij het vaststellen van de jaarrekening wel expliciet te autoriseren.

Vanaf 2023 is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van 2023 geeft het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording af. De Commissie BBV heeft een modelrechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd. De standaardtekst wordt door het dagelijks bestuur in de jaarrekening opgenomen, tenzij onrechtmatigheden boven de rapporteringgrens bestaan.

Verlag van bevindingen 2022

Ferm Werk moet een proces inrichten waarbij de het dagelijks bestuur in 2023 zelf tot een oordeel kan komen over de financiële rechtmatigheid van transacties. Dit betekent dat:

- het algemeen bestuur voor 2023 een normenkader vaststelt en het dagelijks bestuur toetst aan het normenkader
- het dagelijks bestuur de rechtmatigheidsfouten en eventuele onzekerheden rapporteert in het jaarrekening
- de accountant de rechtmatigheidsverantwoording betreft bij het accountantsoordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening
- het algemeen bestuur met het dagelijks bestuur spreekt over de bevindingen ten aanzien van rechtmatigheid.

De Commissie BBV heeft een herziene Kadernota rechtmatigheid 2022 opgesteld met de uitgangspunten voor de rechtmatigheidsverantwoording. Het is belangrijk om goed voor te bereiden op de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording. Om eventuele onrechtmatigheden vroeg te signaleren en om ervaring op te doen met de (interne) controle op rechtmatigheid, bevelen wij sterk aan om niet te wachten te wachten tot eind 2023, maar om in de zomer van 2023 een test audit uit te voeren.

Om het risico op afwijkingen te verkleinen, raden wij aan om uw interne regelgeving te actualiseren en na te gaan of bepalingen nog relevant zijn, doublures op te lossen en bepalingen met elkaar in overeenstemming te brengen.

Onze risicoanalyse en controlewerkzaamheden

De controlestandaarden schrijven voor dat wij u informeren over de belangrijkste risico's die wij bij onze controle onderkennen. Onze controle heeft zich gericht op de betrouwbaarheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. Ons controleplan 2022 dat wij in augustus 2022 aan uw directie en bestuur hebben verstrekt bevat een nadere toelichting. Onze controle heeft zich in het bijzonder gericht op:

- Juiste overname van de eindbalans 2021 van Ferm Werk N.V. en Stichting Facilitaire Dienstverlening in de beginbalans en in de vaste activa administratie 2022 van de GR.
- Juistheid van de verstrekkingen en ontvangsten met betrekking tot de inkomensverstrekkingen in de SiSa-tabel, rekening houdend met de materialiteiten van de deelnemende gemeenten (GR).
- Juistheid van de kostenverdeling voor zover relevant voor jaarrekeningdoeleinden.
- Juistheid van de inkoopkosten, waaronder de aannemelijkheid van de prestatielevering en de aansluiting van de gefactureerde bedragen op de verstrekte opdrachten en in het bijzonder de naleving van de aanbestedingsregels (rechtmatigheid).
- Volledigheid van de baten uit werkzaamheden voor opdrachtgevers.
- Doorbreking van interne beheersing door het management.
- Voldoen aan de verslaggevingsregels van BBV en de juistheid van de WNT-verantwoording.

Onze controlewerkzaamheden met betrekking tot fraude

De directie en het bestuur zijn primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en opsporen van fraude. Het is onze verantwoordelijkheid om onze controle te plannen en uit te voeren om redelijke zekerheid te krijgen dat de jaarrekening als geheel geen materiële onjuistheden bevat, of die nu worden veroorzaakt door fraude of door fouten.

Omdat onze controle niet bestond uit een uitvoerige controle van alle transacties, die nodig zou zijn om fouten of fraude aan het licht te brengen, kan het zijn dat bij onze controlewerkzaamheden geen materiële fraude is geconstateerd. Al wordt door

Verlag van bevindingen 2022

effectieve interne beheersingsmaatregelen de kans dat fouten of fraude voorkomen en onopgemerkt blijven, kleiner, die mogelijkheid wordt niet uitgesloten. Daarom kunnen wij niet garanderen dat eventuele fouten of fraude worden ontdekt.

Tegen de achtergrond van het frauderisico werden controlewerkzaamheden uitgevoerd

Onze werkzaamheden betreffen onder meer afstemming en bespreking met de directie, de controller en medewerkers van de administratie over de interne beheersingsmaatregelen, managementschattingen, bijzondere transacties buiten de normale gang van zaken, de Wet Normering Topinkomens en memoriaal boekingen.

Op basis van onze frauderisicobeoordeling hebben wij de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- navragen of sprake is van bekende fraudesignalen of fraudegevallen bij management en directie
- het evalueren van de organisatie- en governance structuur, de interne beheersmaatregelen, de informatiesystemen en cultuur en gedrag in relatie tot fraude
- het aanbrengen van onvoorspelbaarheid in onze controlewerkzaamheden
- het evalueren van de rationaliteit van belangrijke ongebruikelijke transacties en het beoordelen van schattingen
- het beoordelen van de aard van hoger-risicojournaalposten en overige aanpassingen in de administratie en het evalueren van de belangrijkste oordeelsvormingen en veronderstellingen op een mogelijke tendentie door het management en de directie. Bij identificatie van onverwachte journaalposten hebben wij aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd, zoals het testen van transacties op basis van brondocumenten
- het zorgen voor een professioneel kritische instelling van ons team.

Tijdens onze controle van de jaarrekening zijn geen aanwijzingen voor fraude gesignaleerd.

Frauderisicoanalyse

Ferm Werk heeft een frauderisicoanalyse opgesteld. De frauderisicoanalyse geeft inzicht in de mogelijke frauderisico's voor Ferm Werk en benoemt de beheersmaatregelen die de gevolgen van frauderisico's zoveel mogelijk moeten beperken. Wij geven in overweging om de frauderisicoanalyse uit te breiden met frauderisico's op het gebied van inkomensverstrekkingen en cybercrime, mede in relatie tot de privacy gevoelige informatie waarover Ferm Werk beschikt.

De frauderisicoanalyse is in het verleden besproken in de auditcommissie van Ferm Werk N.V., maar is nog geen onderdeel van uw risicomangement. Wij raden wij aan om de frauderisicoanalyse en de daaruit voortvloeiende beheersmaatregelen een meer zichtbaar onderdeel te maken van uw interne beheersing en de frauderisicoanalyse geregeld te agenderen in directie- en bestuursvergaderingen.

Verlag van bevindingen 2022

SiSa

Met de SiSa-bijlage legt u verantwoording af over de besteding van de middelen die u ontvangt van de gemeenten. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2022. Volgens het Besluit accountantscontrole decentrale overheden rapporteren wij over resterende fouten en onzekerheden van de SiSa-uitkeringen. Wij doen dit met onderstaande tabel, die wij ook moeten opnemen als geen fouten of onzekerheden resteren.

Strekking controleverklaring getrouwheid en rechtmatigheid: goedkeurend

Nummer en specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G2B Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G2B Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3B Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3B BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3B BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3B BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3B BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4B Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4B Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4B Tozo 2 deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4B Tozo 3 deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4B Tozo 4 deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4B Tozo 5 deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4B Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4B Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G10B Wet inburgering_Deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12B Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12B Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_deel openbaar lichaam 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.

Verlag van bevindingen 2022

Tijdbesteding

Eén van de maatregelen van onze beroepsgroep voor verdere verbetering van de kwaliteit van de accountantscontrole is dat de accountant aan het toezichhoudend orgaan van de gecontroleerde rechtspersoon rapporteert hoeveel uren hij verwacht te besteden (zie ons Controleplan 2022) en daadwerkelijk heeft besteed aan de uitvoering van de jaarrekeningcontrole. In overeenstemming met deze maatregel hebben wij onderstaande tabel opgenomen.

Functieniveau	Begrote uren	Werkelijk bestede uren*
Eindverantwoordelijk accountant	120	134
2 ^e accountant	90	120
Overige medewerkers	400	385
Totaal	610	639

*De extra tijdbesteding van de 2^e accountant houdt vooral verband met de controle van de WNT-tabel en de daaruit volgende correcties en de analyse van de aanbestedingsonrechtmatigheden.

Bijlage 1: De opdracht die u ons heeft verstrekt

In het kader van de overeenkomst tussen Ferm Werk en Publiek Belang Accountants B.V. tot het controleren van uw jaarrekening bevestigen wij formeel elk jaar de onderlinge afspraken met een opdrachtbevestiging. Met de opdrachtbevestiging heeft uw bestuur ons op meer gedetailleerde wijze opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening. Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als gemeenschappelijke regeling (verder GR) mee te maken heeft. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van uw organisatie en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel hiervan is om op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als basis voor de verdere controlewerkzaamheden kan dienen. Het gaat hierbij primair om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt primair de focus op de risico's op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of fouten.

Interim controle

Onze risicoanalyse en de daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert, hoe meer zekerheid er bestaat dat de opgeleverde informatie betrouwbaar is, zowel tussentijds als bij de jaarrekening. Wij onderzoeken tijdens de interim controle de procesrisico's, om te bepalen of hierin voldoende beheersmaatregelen (de AO/IB) zijn getroffen. Het product van deze fase van de controle is een managementletter met daarin opgenomen verbeterpunten ter verdere optimalisatie van de interne beheersing.

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing.

Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel over de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen.

Jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften, of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft en of de baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van rechtmatigheid zoals opgenomen in uw controleprotocol. Ook stellen wij vast dat de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten integraal controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met de door het bestuur vastgestelde materialiteitsgrenzen.

Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen. In het verslag van bevindingen rapporteren wij fouten en onzekerheden die de vastgestelde rapportagetolerantie overschrijden en overige bijzonderheden die naar onze mening van belang zijn om aan uw bestuur te rapporteren.